

ROMEINSE LIMES IN DE LIEMERS

Carvium in de Limes

1 De Romeinse tijd, epic! En dan bedoel ik ook écht episch. Want net als de Grieken waren de
Romeinen dol op een sappig epos: een lang verhaal in de vorm van een gedicht. Zo'n verhaal
sleepte zich bijna eindeloos voort: het epos Aeneis bestond uit wel 10.000 verzen! Zo'n epos
ging eigenlijk altijd over een held en een belangrijke gebeurtenis. Bijvoorbeeld over een leger-
5 leider die een bloedige strijd voert met de vijand en gelukkig geholpen wordt door de goden,
maar toch bijna het loodje zou leggen omdat zijn hoofd op hol wordt gebracht door een
Romeinse schone. Door enorme wilskracht en vechtlust weet hij zich weer op zijn taak te
storten, zodat hij óf de glorieuze overwinnaar wordt, of als held ten onder gaat. Eigenlijk niet
zo heel veel anders dan de ellenlange series die wij nu bingewatchen op Netflix, Videoland of
10 Disney +.

We zouden natuurlijk op zoek kunnen gaan naar een epos over Caesar, Spartacus of Augustus,
maar we kunnen het ook wat dichterbij huis zoeken. In onze omgeving is namelijk genoeg te
vinden dat herinnert aan de tijd van de Romeinen.

Alleen de naam al: we wonen in de Limes! Nou ja, het is natuurlijk de Liemers – maar volgens
15 sommigen komt die naam van de noordelijke grens van het enorme Romeinse Rijk: 'limes', die
dwars door ons gebied liep.

Misschien heb je wel eens gevoetbald tegen SV Gelders Eiland? Die club is een fusie van SV
Aerdts en SV Carvium uit Herwen (vraag je ouders maar eens). De naam Carvium komt zeker uit
de Romeinse tijd. Er vlak in de buurt vind je recreatieplas De Bijland, waar hoogstwaarschijnlijk
20 vroeger het Romeinse fort Carvium lag. Een beetje mysterieus is het wel: er zijn op die plek
veel voorwerpen gevonden, vooral militaire spullen, maar het fort is niet te vinden op oude
Romeinse kaarten. Een van de vondsten was een bijzondere Romeinse grafsteen, waar de
naam Carvium in gegraveerd staat. Geschiedkundigen denken dat daar een militair grafveld ge-
legen heeft. Ook op andere plaatsen in de Liemers zijn bij opgravingen wel voorwerpen uit de
25 Romeinse tijd gevonden. Je kunt ze bekijken, bijvoorbeeld in het Liemers Museum in Zevenaar
of in Museum Het Valkhof in Noviomagus. Huh, waar? In Nijmegen dus.

30

Romeinen met verschillende talenten hielpen de samenleving vooruit. Ze waren wat dat betreft al een stuk verder dan de oorspronkelijke bewoners. Zij vonden dan ook dat voorbij hun grens de onbeschaafde wereld begon. Er werden kanalen gegraven en dammen aangelegd, zodat ze het water konden gebruiken als route, in plaats van er bang voor te zijn. De Romeinen kenden tempels, badhuizen en aquaducten. Tijdens de Pax Romana was er rust en vrede in het Romeinse Rijk. Hierdoor nam de bevolking toe en was er nog meer tijd en ruimte voor ontwikkelingen.

35

Deze Romeinse Vrede duurde ongeveer 200 jaar. Daarna was het gedaan met de rust. De Germanen vielen aan en heel langzaam namen zij de macht over. De Romeinen konden niet anders dan de limes verlaten en ze trokken zich terug achter de Alpen. In de eerste helft van de vijfde eeuw was het Romeinse Rijk ten einde. Ave atque vale.

Sabine Averdonk

